

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра суспільно-гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедрою СГН

доц. Володимир МИХАЙЛОВ

«30» серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Філософія»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»
зі спеціальності 076 «Підприємство, торгівля та біржова діяльність»

за ОПП «Підприємство, торгівля та біржова діяльність»

(на основі повної загальної середньої освіти)

факультет економіки та бізнесу

2021 – 2022 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 076 «Підприємство, торгівля та біржова діяльність» за ОПП «Підприємство, торгівля та біржова діяльність» (на основі повної загальної середньої освіти). Мелітополь, ТДАТУ, 2021. 16 с.

Розробник: к. ф. н., доц. Олена ІСАКОВА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри суспільно-гуманітарних наук.
Протокол № 1 від «30» серпня 2021 року

Завідувач кафедри суспільно-гуманітарних наук

доц. Володимир МИХАЙЛОВ

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 076 «Підприємство, торгівля та біржова діяльність» за ОПП «Підприємство, торгівля та біржова діяльність» (на основі повної загальної середньої освіти).

Протокол від «2 » вересня 2021 року № 1

Голова, доц. Анна КОСТЯКОВА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів– 4	Галузь знань 07 «Управління і адміністрування»	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 120 години	Спеціальність 076 «Підприємство, торгівля та біржова діяльність»	Курс	Семестр
Змістових модулів – 2		1-й	2-й
Тижневе навантаження: аудиторних занять – 4 год. самостійна робота – 4 год.	Ступінь вищої освіти «Бакалавр»	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	28 год.
		Практичні заняття	28 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	64 год.
		Форма контролю: Диференційований залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Філософія» є формування у майбутніх фахівців цілісних уявлень про зародження та розвиток філософської думки, а також про сучасні філософські проблеми природи, людини і суспільства, оволодіння теорією та методологією пізнання суспільного розвитку, основними формами та методами наукового пізнання; розвиток розуміння об'єктивних та суб'єктивно-людських основ, вироблених в історії форм і напрямів філософствування та подати можливість здобувачам вищої освіти увійти в діалог власних міркувань зі світовою філософською думкою.

Завдання курсу:

- розуміння предмета філософії й специфіки філософського знання;
- усвідомлення ролі філософії в формуванні конструктивного типу мислення;
- створення спільного уявлення про сфери філософського знання (онтологію, гносеологію, аксіологію; натурфілософію, соціальну філософію, філософську антропологію, логіку);
- знайомство з основними філософськими традиціями (індійською, китайською та середземноморською) та найважливішими етапами розвитку європейської філософії (основними філософськими концепціями);
- вивчення фрагментів класичних філософських текстів.

Засвоївши курс «Філософія», здобувач вищої освіти повинен знати:

- напрямки історико-філософської думки, класичну і сучасну вітчизняну та світову філософію;
- особливості предметної ідентифікації філософії;
- специфіку філософського мислення;
- основні функції філософії;
- базові категорії філософії, їх зміст і функції;
- історичні типи філософії та основні парадигми філософування;
- основні етапи розвитку філософської думки;
- сучасні тенденції розвитку науки, культури і філософії;
- глобальні проблеми людства, їх причини та філософські шляхи вирішення;
- світоглядно-гуманістичний зміст філософії, її людинотворчу природу.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)

ФК1.Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності

Результати навчання (РН)

РН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

РН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Історія філософської думки

Тема 1. Філософія як особливий тип світоглядного знання [4, 5, 7, 8, 10, 11, 13, 15, 17, 33]. Предмет філософії. Коло філософських проблем. Зародження філософії як світоглядної форми свідомості. Міфологічний тип світогляду. Релігійний тип світогляду. Філософський тип світогляду. Основне питання філософії. Поняття матеріалізму. Поняття ідеалізму. Агностицизм. Структура та функції філософії. Філософські категорії: буття, світ, матерія, людина, розвиток, сутність і явище, форма і зміст, причина і наслідок та інші. Світоглядні форми (міфологія і релігія) - дораціональні (базувалися на вірі, давали готові незмінні відповіді на світоглядні питання), філософія являє собою логічно - раціональне, розсудково-дискурсивне відношення людини до світу. Структура: онтологія , гносеологія , етика , естетика, філософська антропологія, аксіологія, праксеологія . Функції філософії:світоглядна , методологічна, гносеологічна (пізнавальна) , критична , прогностична .

Тема 2. Антична філософія [3, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 17, 26, 33].

Антична філософія: характер, етапи розвитку, проблематика. Вчення Аристотеля про форму та матерію (душу й тіло), про державу та суспільство. Софісти.(Протагор, Горгій). Сократ, Платон, Аристотель. Становлення античної діалектики. Аристотель як систематизатор античної філософії. Виникнення й розвиток нових шкіл: стоїцизму, епікуреїзму, скептицизму, неоплатонізму. Загальні риси філософії Стародавнього світу.

Тема 3. Філософія Середніх віків [1, 3, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 17, 20, 26, 33].

Виникнення та поширення християнства. Головні ідеї середньовічної філософії: теоцентризм, монотеїзм, креаціонізм, провіденціалізм. Середньовічний символізм і герменевтика. Одкровення і віра. Співвідношення філософії і теології. Середньовічне розуміння природи і загальної картини світу. Специфіка середньовічної науки. Людина в середньовічній філософії, трактування її духу, душі і тіла. Аскетизм як середньовічний моральний ідеал. Християнський неоплатонізм. Східна патристика:

Філон, Григорій Богослов, Іоанн Златоуст, Афанасій Александрійський. Західна патристика: Августин Аврелій, Амвросій Медіоланський та ін. Схоластика. Філософські та теологічні погляди Фоми Аквінського. Філософія П.Абеляра, Р.Бекона, У.Оккама та ін. Дискусія про природу універсалій: номіналізм та реалізм. Середньовічний містицизм.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. СИСТЕМАТИЧНА ФІЛОСОФІЯ

Тема 4. Буття людини в історико-філософському вимірі [1, 3, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 17]. Сучасна картина світу. Буття як філософська проблема. Онтологія як філософське вчення про буття. Типи онтології: реалізм, матеріалізм, ідеалізм, монізм, дуалізм, плюралізм. Буття і небуття, буття і суще, буття і субстанція, буття і реальність. Основні онтологічні категорії: єдине і багатоманітне, ціле і частина, зміст і форма, одиничне і загальне, можливість і дійсність. Багатомірність буття: природні, соціальні, духовні форми. Буття природи, його матеріальність, цілісність, детермінованість, просторово-часова організація. Матерія як філософська категорія. Форми матерії. Поняття матерії: матеріалізм та ідеалізм. Еволюційні процеси у Всесвіті, саморозвиток матерії, прогресивні і регресивні лінії еволюції. Поняття руху. Основні форми руху матерії. Рух та спокій. Простір і час. Реляційна та субстанціальна концепції простору та часу. Простір і час: форми та властивості.

Тема 5. Свідомість як філософська проблема [5, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 17, 18, 21, 23]. Поняття свідомості. Виникнення свідомості. Роль праці та мови у виникненні свідомості. Свідомість та самосвідомість. Свідомість і несвідоме. Свідомість в структурі людської життєдіяльності. Свідомість як гносеологічний, онтологічний та соціологічний феномен. Проблема виникнення свідомості: історичний і індивідуально-буттєвий аспекти. Біологічні і соціальні передумови виникнення свідомості з точки зору суспільної науки і філософії. Свідомість і самосвідомість в раціоналістичному і ірраціоналістичному тлумаченні. Свідомість і рефлексія. Структура свідомості: емоції, відчуття, сприйняття, почуття, мислення, воля, пам'ять. Образне і понятійне мислення. Інтуїція, уява, творчість. Мислення і мова. Свідомість і інтелект. Суспільна свідомість і колективний інтелект. Проблема штучного інтелекту. Свідомість, свобода, творчість. Фрейдизм про співвідношення свідомого і несвідомого. Категорія ідеального як

основа осмислення свідомості. Свідомість як реальність ідеального. Свідомість як суб'єктивна реальність.

Тема 6. Філософська теорія пізнання [5, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 17, 18, 21, 23].
Проблема пізнання у філософії. Гносеологія – вчення про пізнання. Види пізнання. Рівні та форми пізнання, їх взаємозв'язок. Чуттєве та раціональне пізнання. Форми чуттєвого пізнання. Форми раціонального пізнання. Наукове пізнання. Форми наукового пізнання. Проблеми теорії пізнання: емпіризм і раціоналізм. Види пізнання: повсякденне, наукове, художнє, релігійне, містичне, езотеричне. Основні типи умовиводів: індуктивний, дедуктивний. Абстрактне мислення. Істина та її критерії. Теорії істини. Істина і правда. Істина: способи тлумачення істини – онтологічна теорія, гносеологічна теорія, позитивістська теорія, прагматична теорія, конвенціональна теорія. Заблудження. Брехня. Омана. Правда.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			л к	ла б	сем. (пр)	СР С	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВНІ ЕТАПИ РОЗВИТКУ ФІЛОСОФСЬКОЇ ДУМКИ							
1	Лекція 1	Предмет філософії	2	-	-	-	-
	Практичне заняття1	Предмет філософії	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 1	Філософія, релігія та мистецтво як форми людського освоєння світу	-	-	-	5	2
2	Лекція 2	Філософія Стародавнього світу	2	-	-	-	-
	Практичне заняття2	Філософія Стародавнього світу	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 2	Вихідні особливості західного та східного типу філософствування	-	-	-	5	2

3	Лекція 3	Філософія Середньовіччя	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 3	Філософія Середньовіччя	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 3	Здобутки філософських шкіл Середніх віків	-	-	-	5	2
4	Лекція 4	Філософія Нового часу	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 4	Філософія Нового часу	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 4	Провідні ідеї Ренесансної філософії	-	-	-	5	2
5	Лекція 5	Німецька класична філософія	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 5	Німецька класична філософія	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 5	Особливості філософії І.Фіхте та Ф.Шеллінга	-	-	-	5	2
6	Лекція 6	Історія філософії України	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 6	Історія філософії України	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 6	Вплив ідей Г.. Сковороди	-	-	-	5	2
7	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1	-	-	-	-	10
8	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1	-	-	-	-	-
Всього за змістовий модуль 1 - 60 год.			12	-	12	30	50
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОСОФІЇ							
9	Лекція 7	Особливості філософської думки кінця 19 поч.20 ст.	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 7	Особливості філософської	-	-	2	-	5

		думки кінця 19 поч.20 ст.					
	Самостійна робота 7	Людські виміри проблеми буття	-	-	-	4	1
10-11	Лекція 8	Тенденції розвитку сучасної філософії	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 8	Тенденції розвитку сучасної філософії	2		2		4
	Самостійна робота 8	Свідомість як філософська проблема				4	1
	Лекція 9	Проблема систематизації філософського знання	2				
	Практичне заняття 9	Проблема систематизації філософського знання	-	-	2-	4	4
	Самостійна робота 9	Альтернативи діалектики				4	1
12	Лекція 10	Онтологія	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 10	Онтологія	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 10	Проблема сенсу життя у філософії	-	-	-	4	2
13	Лекція 11	Гносеологія	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 11	Гносеологія	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 11	Проблема особистості в філософії	-	-	-	4	1
14	Лекція 12	Соціальна філософія: філософська антропологія	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 12	Соціальна філософія: філософська антропологія			2		3
	Самостійна робота 12	Пізнання як неперервний еволюційний процес	-	-	-	4	1

15	Лекція 13	Філософія та методологія соціального та економічного пізнання	2				
	Практичне заняття 13	Філософія та методологія соціального та економічного пізнання			2		4
	Самостійна робота 13	Типи та види цивілізацій				4	1
15-16	Лекція 14	Діалектика	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 14	Діалектика			2		4
	Самостійна робота 14	Основні проблеми сучасної України	-	-	-	4	1
	Самостійна робота 15	Глобальні проблеми світового розвитку				2	1
17	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2					10
18	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2					
Всього за змістовий модуль 2 – 60 год.			16	-	16	34	50
Всього за навчальний рік			28		28	64	
Диференційований залік							100
Всього з навчальної дисципліни – 120 год.							

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ №1

1. Філософія і наука, науково і ненауково орієнтовані типи філософії.
2. Світоглядна і методологічна функції філософії.
3. Складові світогляду.
4. Основні типи філософських орієнтацій.
5. Проблема предмету філософії.
6. Філософія в системі культури.
7. Філософія і релігія. Філософія і мистецтво.
8. Філософія і етика. Філософія і пізнання людини.
9. Передумови виникнення філософії в Індії. Передфілософія ведичного періоду. Ведичний комплекс.
10. Упанішади. Брахман і Атман. Пуруша.
11. Філософія епічного періоду. Махабхарата і Рамаєна.
12. Філософські ідеї Бгагаватгіти.
13. Виникнення класичних шкіл індійської філософії: веданта, йога, санкх'я, чарвака, ньая, вайшешика.
14. Релігійно-філософські школи Індії: буддизм, джайнізм, тантризм, індуїзм.
15. Передумови виникнення філософії в Китаї. Соціальна етика китайської філософії.
16. Філософія Книги Змін.
17. Філософія даосизму. Лаоцзи. "Дао де цзін".
18. Філософія конфуціанства.
19. Космоцентричний характер давньогрецької філософії.
20. Грецькі філософи про першооснову, походження і загальні організуючі початки світу.
21. Мілетська школа, Піфагор, натурфілософія Геракліта.
22. Філософія та метод Сократа.
23. Вчення Платона про "світ ідей" та "світ речей", пізнання, суспільство й державу.
24. Вчення Аристотеля про форму та матерію (душу й тіло), про державу та суспільство.
25. Софісти.
26. Аристотель як систематизатор античної філософії.
27. Головні ідеї середньовічної філософії.
28. Середньовічне розуміння природи і загальної картини світу. .
29. Західна патристика: Августин Аврелій, Амвросій Медіоланський та ін.
30. Схоластика.
31. Філософські та теологічні погляди Фоми Аквінського.
32. Антропологізм і гуманізм філософії Відродження.
33. Вчення Ф.Бекона.
34. Філософія природи, формування механістичної картини світу.
35. Раціоналістична філософія Р. Декарта
36. Філософія Т. Гоббса, і Дж. Локка.

37. Суб'єктивний ідеалізм Дж. Берклі та Д. Юма.
38. Реформація і криза ортодоксально-католицької ідеології.
39. Місце німецької класичної філософії в історії філософської думки.
40. Філософська система та діалектичний метод Г.В.Ф. Гегеля.
41. Антропологічний матеріалізм та гуманістична спрямованість філософії Л. Фейєрбаха.
42. Зародження екзистенціальної тенденції в філософії С. К'єркегора.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ №2

1. Онтологія як філософське вчення про буття.
2. Типи онтології: реалізм, матеріалізм, ідеалізм, монізм, дуалізм, плюралізм.
3. Багатомірність буття: природні, соціальні, духовні форми.
4. Простір і час.
5. Матерія як філософська категорія.
6. Свідомість і дух. Душа, дух, духовність.
7. Біологічні і соціальні передумови виникнення свідомості з точки зору суспільної науки і філософії.
8. Свідомість і самосвідомість в раціоналістичному і ірраціоналістичному тлумаченні.
9. Свідомість як суб'єктивна реальність.
10. Людина, її походження, природа і зміст буття.
11. Людина та її місце у світі як предмет філософського осмислення.
12. Проблема походження людини; людина як продукт природної і культурної еволюції; виникнення сутності людської свідомості.
13. Багатомірність людської природи: її біологічні, соціальні і духовні компоненти.
14. Людина як продукт соціального життя і культури: особистість людини, її свідомість і самосвідомість, потреби, інтереси, цінності.
15. Проблема індивідуальної і соціальної свободи особи і прав людини.
16. Потреби особистості. Інтереси особистості.
17. Ціннісні орієнтації особистості як продукт її соціалізації.
18. Пізнання як проблема філософії.
19. Індивідуальна пізнавальна діяльність: чуттєве і раціональне в пізнанні; логіка й інтуїція; особистісне знання і досвід; розуміння.
20. Чуттєве і раціональне, емпіричне і теоретичне, абстрактне і конкретне, раціональне та ірраціональне.
21. Проблема істини. Критерії істини.
22. Східна і західна моделі культури, їх взаємовпливи.
23. Цінності в системі культури.
24. Цінності як визначальна характеристика людського буття.
25. Людина в системі цінностей.
26. Цінності як регулятор поведінки людини.

27.Цінності та ціннісні орієнтації.

28.Проблема обґрунтування універсальних цінностей і глобальні проблеми людства.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Губар О. М. Філософія: інтерактивний курс лекцій: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2019, 416 с.
2. Данильян О., Тараненко В. Основи філософії: Навчальний посібник. Харків: Право, 2018, 352 с.
3. Заїченко Г.А. та ін. Філософія. Київ: Вища школа, 2000, 455 с.
4. Зарудний Є.О. Філософія. Навчальний посібник. К.: Кондор, 2018, 202 с.
5. Ільїн В.В., Кулагін Ю.І. Філософія. Підручник. Київ: "Альтерпрес", 2020, 328 с.
6. Козьмук Я., Задубрівська О. Філософія: навч. посіб. Чернівці : Рута, 2021, 139 с.
7. Кулик О.В. Філософія :Навчальний посібник для вищих навчальних закладів III - IV рівнів акредитації. Дніпропетровськ: Монолит. 2019, 692 с.
8. Надольний І.Ф. Філософія: Посібник. К.: Вікар. 2019, 412 с.
9. Пазенок В. С. Філософія. Навчальний посібник. К.: Академвидав, 2018.
10. Петрушенко В. Філософія. Львів: Літопис, 2019, 345 с.
11. Подольська Є. А. Філософія. Підручник. К.: Фірма «Інкос», Центр навчальної літератури, 2019, 704 с.
12. Причепій Є. М., Черній А. М., Чекаль Л. А. Філософія. Підручник. К.: Академвидав. 2018, 341 с.
13. Сосна В.П. Філософія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Хмельницький : ХНУ, 2019. 395 с.
14. Філософія. Підручник / За загальною редакцією Горлача М. І., Кременя В. Г., Рибалка В. К. Харків: Консум, 2018, 672 с.
15. Філософія: навч. посіб. для аспірантів і здобувачів / за наук. ред. А. В. Арістової і С. В. Синякова. К. : НТУ, 2018, 245 с.
16. Філософія: підручник / О.П. Сидоренко, С.С. Корлюк, М.С. Філяпіп та ін.; за ред. О.П. Сидоренка. К.: Знання, 2017. 414 с.
17. Щерба С.П. Філософія: короткий виклад. Навчальний посібник. К.: Кондор, 2017, 324 с.

Допоміжна:

18. Арутюнов В.Ф. Філософія: Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення. К., КНЕУ, 2010.

19. Баумейстер А. Вступ до філософських студій, або інтелектуальнібподорожі до країни Філософії. Мала академія Наук України, 2018. 238 с.
20. Бичко А. К., Бичко І. В., Табачковський В. Г., Ярошовець В. І. Філософія як історія філософії: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 648 с.
21. Бичко І.В. Філософія: Курс лекцій. К.: Знання. 2018, 412 с.
22. Волинка Г.І., Гусев В.І., Огородник І.В., Федів Ю.О. Вступ до філософії. К.: Знання, 2018, 412 с.
23. Горлач М.І. Філософія: Підручник. Харків.: Проспект, 2016, 347 с.
24. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей. В 4 т. – Київ: Дух і літера. 2017, 511с.
25. Касьян В. Філософія: Відповіді на питанняекзаменаційнихбілетів. Київ: Знання, 2008. 347 с.
26. Лузан А.О. Вступ до філософії :навчальнийпосібник для ВНЗ.Київ : Центр учбовоїлітератури, 2013. 136 с.
27. Петрушенко В.П. Практикум з філософії: Навчальнийпосібник. Новийсвіт. 2000, 433 с.
28. Подольська Є. А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. К.: Інкос, 2006, 289 с.
29. Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрями. Хрестоматія. Навчальний посібник / В.В. Лях, В.С. Пазенок. К.: Ваклер, 2016, 428 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотека ТДАТУ, м. Мелітополь, пр. Б. Хмельницького, 18.
2. Науково-технічнабібліотека ТДАТУ: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. Точка доступу: <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Освітній портал ТДАТУ: офіційний сайт: URL:<http://op.tsatu.edu.ua>
4. Сайт кафедрисупільно-гуманітарних наук ТДАТУ: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. Точка доступу: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>